PERIODICAL DIV.
MAR 6 1942
RECEIVED

"Amerikanski Slovenec" DELA ŽE 51 LET ZA SVOJ NAROD V AMERIKI.

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmagel

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; P. S. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

ŠTEV. (NO.) 44 — CHICAGO, ILL., ČETRTE K, 5. MARCA — THURSDAY, MARCH 5, 1942 — LETNIK (VOL.) LI.

Java odbija japonske napade - Dohod. davki se podvoje

WAVELL NI VEČ VRHOVNI POVELJNIK ZAVEZNIKOV

Brambovci na Javi ustavili prodiranje Japoncev in jih tudi vrgli nazaj sedem milj. — Gen. Wavell poveljuje zdaj le v Burmi. — Štiri okrožja pacifiškega bojišča.

London, Anglija. — Položaj brambovcev na otoku Javi se je nekoliko izboljšal, kakor so prihajala vojna poročila v torek, dočim se je istočasno objavilo, da je bil britanski general Wavell oproščen s svojega odgovornega mesta vrhovnega poveljnika zavezniških sil na Pacifiku in mu je bila zdaj poverjena le obramba Burme in Indije. Poveljstvo na Javi je prešlo v roke nizozemskega generala Poortena, in sicer očividno zato, ker vodijo obrambo tega otoka itak v prvi vrsti Nizozemci in tamkajšnji domačini.

Na Javi se boji nadaljujejo z vso ljutostjo in obramba je bila doslej tako uspešna, da niso od nedelje do torka Japonci nič napredovali, marveč so se na nekem sektorju morali celo umakniti sedem milj nazaj. Vendar pa se zaradi tega uspeha brambovci ne vdajajo prevelikim upom, ker vedo, da se lahko japonske sile ojačijo vsak čas, in poročilo trdi, da imajo na poti proti Javi 70 do 80 ladij, ki pa so se zapletle v boje z zavezniškimi morskimi silami.

Glede generala Wavella se povdarja, da nikakor ni bil oproščen z mesta vrhovnega poveljnika morebiti zaradi svoje nesposobnosti, kajti splošno se smatra kot največji britanski general v tej vojni, marveč odšel je zato, ker bo bojišče v Burmi zahtevalo vso njegovo pozornost. Tukaj je namreč najbolj kočljiva točka v vsem britanskem imperiju, kajti Indiji, ki je središče tega imperija, preti resna nevarnost.

Vojni teater ob zapadnem Pacifiku je s tem razdeljen v štiri okrožja, namreč Burmo-Indijo, Kitajsko, vzhodno-indijsko otočje in na Avstralijo. Vsako okrožje ima svojega lastnega vrhovnega poveljnika, ki pa seveda med seboj sodelujejo, kolikor je pač mogoče spričo velikanskih razdalj.

NAJEMNINO MORAJO ZNIŽATI

20 mest dobilo od vlade opomin za znižanje.

—o—

Washington, D. C. — Od administratorja za cene Hendersona je bila 20. mestom poslana zadnji ponedeljek odredba, da morajo znižati najemnino, in sicer tekom 60. dni, drugače bo vlada storila to prisilnim potom, kakor ji daje oblast novi tozadevni zakon. Dve največji mesti, ki ste prejeli ta opomin, sta Detroit in Cleveland. V prvem mora priti najemnina doli na tisto višino, kot je bila lani 1. aprila, v druge pa lani 1. julija.

—o—

AVSTRALIJA UVEDLA PRISILNO DELO

Melbourne, Avstralija. — Zdaj, ko se je z napadom na otok Javo približala vojna v neposredno bližino Avstralije, je vlada izdala odredbe, da se čim najbolj pospeši obramba kontinenta. Tako se je v ponedeljek odločilo, da so vsi civilisti podvrženi prisilnemu delu, in sicer ne po unijskih, marveč po vojaških plačah in tudi pod vojaško disciplino. Dalje je odpravljenih tudi pet narodnih praznikov in ostaneta do julija samo dva praznika, namreč Veliki petek in Velika noč.

—o—

CESTNI PROMET SE ZVIŠAL

Chicago, Ill. — Takoj v januarju, ko se je pričelo omejevanje v prodaji avtomobilskih obročev, se je pričel dvigati potniški promet na tukajšnjih javnih vozilih, da je na cestni in nadulični železnici dosegel v februarju nad devet odstotkov več kot lani istega meseca. Oba sistema sta imela v januarju in februrju skupno več kot 124 milijonov potnikov.

33 MILJARD DODANIH ZA OBOROŽEVANJE

Washington, D. C. — Skoraj brez vsake debate in enoglasno je senatska zbornica zadnji ponedeljek odobrila nekaj manj kot 33 miljard dolarjev kot nadaljnji znesek za oboroževanje. S tem se je svota, nakazana doslej v to svrho, zvišala na 142 miljard. Od poslancev je bil predlog že prej potrjen in je bil zato poslan predsedniku v podpis. Pred glasovanjem o tem predlogu pa se je v senatu prečitalo pismo, ki ga je poslal načelnik armadnega štaba general Marshall, v katerem se je povdarjalo, da je zdaj prišel čas, da se ameriške oborožene sile ne omejujejo več samo na obrambo lastne dežele, marveč, da se prično udeleževati bojev tudi na oddaljenih bojiščih in, da se proti državam osišča podvzame ofenziva na njih tleh.

—o—

PRIPOROČA SKRAJNO IZRABO DELOVNIH SIL

Washington, D. C. — Vsak delavec in vsak delodajalec mora storiti svojo dolžnost, da se doseže zmaga v tej vojni. Tako je povdarjal načelnik vojnega produkcijskega urada M. Nelson v svojem radio govoru zadnji ponedeljek, ki je bil oddajan preko cele Amerike. Vse delovne sile se bodo morale izrabiti, je dejal, in v to svrho je priporočal, da ima vsak stroj v tovarnah obratovati po 168 ur na teden. Da se pospeši produkcija orožja, svetuje, naj bi se ustanovili v vsaki tovarni posebni odbori, sestoječi iz vodstva in iz delavstva, med delavstvom samim pa se uvede sistem kompeticije ter se naj tisti, ki bodo najbolj delavni, posebej nagradijo.

—o—

JEZIK BODO MORALI KROTITI

San Francisco, Cal. — Vojaške oblasti so zadnji ponedeljek objavile, da tisti, naj bodo civilisti ali vojaki, ki se v salunih in drugih javnih prostorih neprevidno razgovarjajo o raznih važnih tajnih informacijah, ki bi mogle služiti špijonom, bodo prijeti in postavljeni v zapor. Ob koncu zadnjega tedna se je že pripetilo to številu oseb in pri tem sodelujejo mornariške patrulje, vojaška policija, federalni agenti in lokalne oblasti. Tudi člani unije točajev v salunih so obljubili, da bodo pomagali, da se taki nepremišljeni razgovori preprečijo

—o—

NAČRT ZA VLADNO BOLNIŠKO PODPORO

Washington, D. C. — Odbor za socijalno zavarovalnino je v ponedeljek stavil priporočilo, da se vladni zavarovalninski program raztegne v toliko, da bodo iz njega dobivali podporo delavci tudi za slučaju bolezni. Po zdaj obstoječem načrtu se plačuje podpora za brezposelnost, a ne za bolezen.

—o—

Širite in priporočajte list "Amerikanski Slovenec!"

ZAKLAD. TAJNIK ZAHTEVA NADALJNJIH 9 MILJARD

Morgenthau priporočal, da se davki na dohodke od $10,000 navzdol podvoje. — Odtegovanje se ima vršiti sproti pri plačah. — Zvišanje prispevkov v soc. zavarovalnino.

Washington, D. C. — Z motivacijo, da "vojna ni nikoli poceni, a milijonkrat cenejše je dobiti jo, kakor pa izgubiti," je zakladniški tajnik Morgenthau v torek stavil kongresu priporočilo, naj ukrene potrebno, da se za prihodnje računsko leto, ki se prične s 1. julijem, zvišajo dohodki za nadaljnjih devet in pol miljard. Od tega naj bi prišlo sedem in pol miljard iz novih dohodninskih davkov, ostali dve miljardi pa iz zvišanja prispevkov za socijalno zavarovalnino.

Po načrtu, ki ga je predložil Morgenthau, se imajo davki na dohodke $10,000 ali manj naravnost podvojiti, za višje dohodke, ki so itak že visoko obdavčeni, pa še primerno zvišati. Tako bodo novo zvišanje občutili predvsem nižji dohodki. Oženjeni moški na pr. z dvema, od njega odvisnima osebama, ki zasluži na leto $3000, ima po novem načrtu plačati $118, dočim plača letos le $58. Samcu z istimi dohodki pa se bo letošnji davek $221 zvišal na $470. Davka prosti dohodek ima ostati isti kakor letos, namreč $750 za samce in $1500 za oženjene, toda naklada, ki je znašala letos 6 odstotkov na prvih $2000, se zviša na 12 odstotkov takoj pri prvih $500 in gre nato kvišku, da doseže 86 odstotkov pri dohodkih $100,000 ali več. Morgenthau je tudi predlagal, da se dohodninski davek odteguje sproti od plač in, da se prične to izvajati s 1. julijem.

KRATKE VESTI

— **Buenos Aires, Argentina.** — Tukajšnje zun. ministerstvo je v ponedeljek objavilo, da ste Kuba in Havana apelirali na argentinsko vlado, naj ta opusti zastopstvo italijanskih interesov. Skupno je dobila Argentina doslej take apele od pet ameriških republik.

— **London, Anglija.** — Neka stranka Hindov v Indiji je apelirala na vlado, naj se prekliče zakon, ki prepoveduje nošnjo orožja, ter naj se obenem razdele med člane stranke puške, da bodo ti lahko vodili guerilno vojno proti napadalcem.

— **Washington, D. C.** — Med vladama Zed. držav in Brazilije so se ta torek podpisali trije sporazumi za sodelovanje med obema deželama v obrambi zapadne poloble. Med drugimi pakti je tudi eden za lend-lease.

—o—

TUJEZEMCEM DAN ŠE MESEC DNI ČASA

Chicago, Ill. — "Sovražni tujezemci," namreč državljani Nemčije, Italije in Japonske, bi se bili morali posebej registrirati do zadnje sobote. Okrog 42,000 je v tem mestu to tudi storilo, toda še vedno je kakih 5,000, ki se niso registrirali. Za te je bil zdaj čas podaljšan, in sicer do 31. marca, kakor se je objavilo zadnji ponedeljek. Po tem dnevu, ako se ne bodo registrirali, so podvrženi internaciji, ali zaporu ali pa globi $1,000.

BORILI SE Z VIHARJI

Na severnem Atlantiku so nedavno divjali močni zimski viharji, s katerimi so imeli mornarji težke borbe. Gornja slika kaže dva mornarja na neki kanadski ladji pri takem delu.

VESTI O DOMOVINI

Nadaljevanje Tiskovnega poročila jugoslovanskega poslaništva v Washingtonu poroča o oboroženem odporu hrvatskih kmetov, ki sami napadajo manjše vstaške oddelke. — Druge vesti.

Oborožen odpor

Demokratsko politično prepričanje hrvatskih kmetov — naučenih skupnega odpora — in zemljepisne okolnosti v največjem delu Hrvatske niso pripravne za bojevanje. Navzlic temu je odpor silen. Vrstijo se napadi na vstaše posameznike in na vstaške oddelke v mestih in v vaseh, zlasti pa so priljubljeni napadi na nemško in italijansko vojaštvo. N. pr. napad na nemške vojake v Zagrebu, napad na glavno telefonsko centralo v Zagrebu in v Dobravi na avtobus, ki je prevažal nemške vojake i. t. d. Nemci se čutijo v Hrvatski prav malo varni in sovraštvo naroda proti njim raste zlasti zaradi tega, ker vse pomanjkanje hrane in drugih potrebščin po pravici pripisujejo njim, kajti vso žetev rodovitnih predelov so morali prodati Nemcem.

Oboroženi napadi na vstaše in na Nemce so se razširili po vsem ozemlju do samega Zagreba. Gibanje v bližini Zagreba do 12 km. naokrog je prepovedano, prepovedani so n. pr. sprehodi v Samobor ali Sljeme ob nedeljah brez posebne vojaške izkaznice. Nad napadalci v Šibeniku so izvršili smrtno odsodbo, 26. septembra so poslali kazensko ekspedicijo in madžarsko vojsko v Subotico, mesto, kjer je hrvatsko prebivalstvo v večini, sedaj pa je pod madžarsko zasedbo.

Ker Hrvati sodelujejo z oddelki Draža Mihajloviča, si vstaši ne upajo poslati proti njemu "hrvatske vojske". Kadarkoli vojaki generala Draža Mihajloviča ujamejo hrvatskega vojaka, mu dajo puško v roko in ga povabijo, naj se z njimo bori, ali pa ga puste, naj gre domov, če mu je tako ljubše. Kadar pa ujamejo vstaša ali muslimana, ga ubijejo brez usmiljenja. Pomenljivo je — čeprav se o tem sporoča šele sedaj, — da je načelnik generalnega štaba generala Mihajloviča neki major, Hrvat.

—o—

Hrvatska vojska

Pomembni duh odpora "hrvatske vojske" je v zadnjem času jasneje prišel do izraza.

"Hrvatska vojska" obstaja na temelju redne vojaške obveznosti, a razpoloženje vojakov je enako razpoloženje hrvatskega naroda. Poročila trdijo, da je vojska na strani dr. Mačeka in zveznikov. To mišljenje in ta duh je dobro znan Paveliču in Nemcem. Zaradi tega je vsakemu hrvatskemu polku dodeljen poseben bataljon muslimanskih zagrizencev, ki so telesna straža režima.

Dokaz nezaupanja Nemcev in Italijanov je dejstvo, da so v Nemčiji in v Italiji še vedno hrvatski vojni ujetniki. V Nemčiji sami je še vedno okrog 25.000 hrvatskih ujetnikov od skupnega števila 60.000, ki so jih ujeli v aprilu 1941.

Med hrvatsko vojsko in nemškimi in italijanskimi zasednimi oblastmi je ostro nasprotstvo. V Dubrovniku je prišlo do borbe med hrvatskimi in italijanskimi četami, ko so italijanske oblasti zasedale ta del ozemlja, navzlic Pavelićevim ukazom, ki so zahtevali nasprotno. V Mostarju je v oktobru bila borba med hrvatskimi in italijanskimi častnimi četami pri obisku tujih časnikarjev, ko so hrvatski in italijanski vojaki merili s puškami drugi na druge. "Dobrovoljce" za rusko bojišče so morali poslati s silo. Vabilu so se odzvali vsega trije rezervni častniki in 17 vojakov. Hrvatska legija na ruskem bojišču šteje okrog 4000 mož; med njimi je okrog 400 Ukrajincev iz Hrvatske, članov nemških manjšin in muslimanov. Najmanjše je število Hrvatov. Ko je legija potovala iz Hrvatske, je prišlo v Varaždinu do upora in bilo je ubitih devetdeset vojakov. Pozneje so oblasti poslale vojake v Italijo, da bi jih zaščitile. Od tam so jih poslali v Rusijo, v italijanskih in nemških vojaških oblekah. Komaj polovica jih je prispelo na bojišče. Med starejšimi (iz bivše Avstro-Ogrske) in mlajšimi častniki ni sloge. Med vojsko in vstaši je razpor, mnogo večji kot v Italiji. Viden znak tega je prijem mnogih višjih častnikov in nekega generala. Podpolkovnika Neubergerja so ustrelili zaradi zvez s sovražnikom. Njegovi vojaki so obstreljevali vlak, v katerem se je vozil generalni štab "hrvatske vojske" in vstaši.

—o—

Sporočilo Amerike Jugoslaviji

Upravitelj novo ustanovljene vazalske države Hrvatske je človek s kriminalno preteklostjo, Ante Pavelič. Njega so francoska sodišča obsodila na smrt zaradi sodelovanja pri umoru blagopokojnega Kralja Aleksandra in Louisa Barthou-a. V mejah nove države so predeli s pomešanim srbskim in hrvatskim življenjem, čisto hrvatski kraji v Dalmaciji in drugje pa so pripadli pod italijanske oblasti, neka jugoslovanska pokrajina pa je prišla pod Madžarsko. Zaradi preganjanja Srbov in židov je Pavelič uvedel zakon o rasah. V hrvatski 'državi' sta dva milijona Srbov. Ti in židje trpijo enako, kajti izgubili so vse državljanske pravice.

Velika večina Hrvatov je še vedno vdana svojemu zakonitamu voditelju dr. Vladimir Mačeku, predsedniku hrvatske kmečke stranke. Vse odlične ljudi, ki niso hoteli podpirati Paveliča, so poslali v koncentracijska taborišča. Z njimi so ravnali strašno in končno so jih kar brez obsodb postrelili. Krdela vojakov, policajev in brez-

(Dalje na 4. strani)

RUSIJA ZBIRA OGROMNE SILE, PRAVIJO NEMCI

Bern, Švica. — Iz nemških krogov prihajajo vesti, da zbira Rusija preko cele fronte naravnost nezaslišano ogromne sile, in, da ni več nobenega dvoma, da skušajo sovjeti čim najhitreje izsiliti odločitev ter, da ne bodo pri tem štedili niti z ljudmi, niti z materijalom.

Berlinski dopisovalec piše v nekem tukajšnjem listu, da imajo že zdaj Rusi toliko čet na fronti, da v nekaterih odsekih napadajo v 40. do 50. valovih, ki si drug drugemu slede, in, da da se ti vojaki naravnost slepo trdovratno bore; posebno sibirske čete se v tem oziru odlikujejo. Nemški aeroplani pa so ugotovili, da se velikanske kolone čet in ogromne množine vojnega materijala še vedno pomikajo proti fronti.

Iz teh znamenj prihajajo opazovalci do sklepa, da je verjetno, da bodo morali Nemci, dasi se točasno še trdovratno ustavljajo, v kratkem napraviti velik umik, in, neki tujezemski vojaški izvedenec se je v Lizboni, Portugalska, kakor prihaja vest od tamkaj, izrazil, da bodo morali to storiti, še predno se prične sneg dodobra tajati, kajti med tem tajanjem, ki traja najmanj tri tedne, velike reke v Rusiji tako narastejo, da so docela neprehodne.

AMERIKANSKI SLOVENEC

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljkov in dnevov po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago.
Telefon: CANAL 5544

Naročnina:

Za celo leto	$6.00
Za pol leta	3.00
Za četrt leta	1.75
Za Chicago, Kanado in Evropo:	
Za celo leto	$7.00
Za pol leta	3.50
Za četrt leta	2.00
Posamezna številka	3c

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago.
Phone: CANAL 5544

Subscription:

For one year	$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75
Chicago, Canada and Europe:	
For one year	$7.00
For half a year	3.50
For three months	2.00
Single copy	3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtka dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

"ZAKAJ SE MI BORIMO?"

Ameriški listi so prinesli te dni zelo značilen in pomenljiv članek izpod peresa priznanega člankarja C. Pollocka. Članek nosi zgorajšnji naslov in člankar piše med drugim tudi to-le:

"Lansko leto sem predaval v več krajih Združenih držav o demokraciji in sem se mnogo naučil — kar se v takih slučajih večkrat zgodi — več, kakor sem jaz druge učil. Iznenaden sem bil, ko sem opazil, da mi, ki smo uživali blagoslov demokracije, smo postali nezaupljivi demokraciji, kar je le malo izmed nas opazilo.

"V skoro vsakem mestecu ali mestu so prihajali na oder ljudje, ki so argumentirali z menoj, da naša oblika vlade ne bo delovala. Ko sem vpraševal one, ki so se pritoževali in kritizirali, kaj da pojmujejo in razumevajo pod demokracijo, sem pronašel, da so vsi največ pojmovali demokracijo ne v smislu vladanja, pač pa misleč le na standard življenja. Nekaterim je pomenjala demokracija avtomobile, radije, električne ledenice, visoke plače in kratke delovne ure. Drugim zopet je demokracija pomenila starostne pokojnine, socialno zaščito, vojaški bonus in druga vladna pomoč. Le malo jih je govorilo o svobodi, pravici, skoro prav noben pa se ni zavedal, da je demokracija zadeva, njegova zadeva in njegova odgovornost.

"Tako je bilo do 7. decembra 1941. Takrat pa je začela Japonska s svojim zahrbtnim napadom na Pearl Harbor — in milijoni Amerikancev se je prebudilo.

"Takrat smo začeli uvidevati, da demokracija ne pomenja samo standard življenja. Začeli smo razumevati, da svoboda, pravica in prostost, niso samo prazne besede — ampak, da pomeni nam več, kakor vsi naši avtomobili, električne ledenice in radiji. Najbolj važno pa je, da smo začeli spregledavati, da blagoslov demokracije uživa vsak izmed nas in da se moramo vsi boriti, da si njene dobrote ohranimo.

"Neki tesar, ki je delal zame, je to razumel že mesece pred napadom na Pearl Harbor. Delal mi je police za knjižnico. Vprašam ga: "Kako ti misliš, ali demokracija deluje?"

Odložil je svoj oblič, malo pomisli in reče:

"Nič ne deluje, kadar hoče vsak le prejemati in nihče noče dajati. Kako dolgo bi jaz delal za vas, ko bi se ne zanimal zato, kaj bom dobil iz tega? Demokracija je vlada po ljudstvu, za ljudstvo — in zdi se mi, da mi moramo točno razumeti, da ideja "po ljudstvu" pomeni vse nas in potem "za ljudstvo", zopet pomenja vse nas. Demokracija bo delala za nas, kadar bomo mi delali za demokracijo."

Tako je bilo do napada na Pearl Harbor, in ni dosti drugače sedaj. V vseh preteklih letih in v vseh letih, ki imajo priti, je vitalno vprašanje: Kaj cenimo bolj, Življenje, Svobodo, ali pa iskanje Sreče in Zadovoljnosti? In kadar pravim Življenje, ne mislim avtomobile, električne ledenice; mislim ono, kar milijone ljudi misli v deželah, kjer se strelja ljudi brez vsake sodbe — celo brez vsakega osumljenja, kaj še le vzroka, kakor so že postrelili na tisoče in tisoče talcev v Franciji, na Norveškem in v Jugoslaviji.

"Svoboda zame ni prazna beseda! Kadar to besedo zapišem imam v mislih, da lahko svobodno pišem in govorim, ali častim, ali se gibljem, kakor želim in hočem v gotovih mejah in da je nad 400 milijonov ljudi v Evropi, ki to ne morejo in ne smejo. Mislim na fante in dekleta, ki so iztrgani iz njihovih domov in odpeljani v živinskih vozovih na prisiljeno delo v Rajh; na tisoče in tisoče nedolžnih mož in žena, ki trepečejo vse noči pred obiski tajne policije. Imam v mislih milijone ljudi, katerim ne pomenjajo Sreče lepi kožuhi, razsipne prireditve, ampak si žele, da bi imeli le skorjico kruha v miru, da bi bili njihovi varni in pa možnost, da bi bili nekega dneva zopet gotovi in varni Življenja in Svobode.

"Mogoče je napad na Pearl Harbor nas prepričal, da je varnost proti takemu terorju v bistvu potrebnejša Ameriki, kakor pa so kratke delovne ure in visoke plače. Mogoče smo mi nehali prejemati in smo začeli dajati. Mogoče smo prenehali kričati o demokraciji, ki "ne deluje" in smo začeli hrepeneti po demokraciji, ki bo delovala.

"Večina izmed nas uvideva zdaj, da bomo potrebovali ves naš pogum in samozatajevanje, če hočemo doseči zmago v tej vojni. Uvidevati pa moramo tudi, da bomo vse to še bolj in bolj potrebovali, tudi ko bomo zmagovali. Kajti svoboda in pravica se ne zgubi lahko le v vojni, ampak tudi v miru! Ni bilo treba vojne, da je nastal Hitler; krivda temu je na demokraciji, ki ni delovala. In demokracija bo delala za nas le, če bomo mi delali za njo. To pomeni, da najprvo, da moramo biti poučeni; da moramo uporabiti naše glasovnice inteligentno, ter, v koliko je največ človeško mogoče, ne glede na lastne koristi. Pomeni, da mi moramo napraviti konec sebičnim politikarjem in onim, od katerih prihajajo pritiski. Mi moremo preko prosjačenja in preko ideje, kakor da vlada nima drugega dela, kakor nam sipati denar davkoplačevalcev. Mi moramo pomniti, da v deželi enakih prilik in priložnosti ni prostora za razredno sovraštvo, ali za uničevalno borbo med kapitalom in delom. Drugače se lahko zgodi tudi nam, kar se je zgodilo drugod."

O TRIDNEVNICI IN DRUGEM V STEELTONU

Steelton, Pa.

Prva postaja na mojem potu proti San Francisco je bila Steelton, Pa., ki je predmestje Harrisburga, glavnega mesta države Penna. — Zveselil sem se povabila ondotnega župnika Rev. M. Manko, ko me je povabil, da bi prišel pridigat na njegovo 40 urno pobožnost in se mu z veseljem odzval. V Steeltonu imam veliko svojih starih prijateljev in sotrudnikov pri svojem nekdanjem časnikarskem delu v Ameriki, ki so krepko podpirali kakor Ave Maria, tako druge liste, katere sem izdajal. 40 urna pobožnost je bila 22. 23. in 24. februarja, ki se je izvršila nad vse pričakovanje lepo in uspešno. Slovenske šolske sestre so okrasile cerkev, zlasti veliki oltar, okusno, kakor pač one znajo. Udeležba, kakor pri večernih pobožnostih, tako med dnevom pri posameznih urah molitve, zlasti pa pri obhajilni mizi je bila zelo lepa, tako lepa, kakor se je izrazil z zadovoljstvom Father Menko, kakor že dolgo ne. Lepi dnevi gotovo ne bodo ostali brez lepih trajnih sadov za duhovno življenje v župniji, zlasti pa za boljše razumevanje naših dolžnosti, katere imamo katoliki do presv. Zakramenta. — Posebno sem občudoval lepo petje šolskih otrok, ki so z vidnim veseljem in lepo ubrano večglasno prepevali lepe slovenske cerkvene pesmi kakor pri službah božjih, tako pri svojih otroških urah molitve. Posebno sem se začudil lepi izgovorjavi slovenščine, ki se ni prav nič razločevala od slovenščine mojih šolskih otrok pri sv. Cirilu in Metodu v Ljubljani. Čč. sestram moram častitati in zaslužijo v resnici vse priznanje in zahvalo naroda za njih trud, ki gotovo ni majhen. — Father Menko je rodom Slovak iz Mt. Carmela, kjer je bil njegov župnik Rev. Luka Gladek, ki ga je poslal v šole, da je postal duhovnik. Morda je že to en uzrok, da se je s toliko ljubeznijo posvetil delu za slovensko župnijo sv. Petra v Steeltonu, kjer je naslednik svojega duhovnega očeta za duhovski stan. — Vendar ko sem bil sam slovaški župnik v Brooklynu in pozneje, ko sem dajal misijone po tolikih slovaških župnijah po Ameriki, sem videl, kako smo si Slovenci in Slovaki sorodni v svoji naravi in značaju. Pa to ni čudno, saj smo bili dolga stoletja najbljižnji sosedje, ko sta bili slovenska Panonija, kjer je vladal slovenski knez Kocelj ob Blatnem jezeru, in Slovaška, tedaj Velika Moravska, sosedni državi in smo imeli skupna apostola Sv. Cirila in Metoda. Tudi v Steeltonu se to lepo kaže, ko se Father Menko s toliko ljubeznijo trudi za napredek in razvoj slovenske župnije sv. Petra in ga vsi Slovenci ljubijo, kar se jasno kaže v velikem napredku župnije zadnja leta pod njegovim spretnim vodstvom in gospodarstvom.

Po 40 urni pobožnosti sem imel tudi predavanje o razmerah doma v stari domovini, ki je bilo zelo dobro obiskano.

Župnija sv. Petra v Steeltonu ima lepo zidano cerkev, ki je zelo snažna, lepo slikana, in je v stanju, da vsak kot kaže spretno roko dobrega gospodarja. Ima lepo zidano slovensko šolo, v katero hodi nad 150 slovenskih otrok. Šolo vodijo slovenske sestre sv. Frančiška iz Lemonta, ki so priznano spretne vzgojiteljice slovenske šolske mladine v Ameriki, kar se tako jasno vidi tudi na mladini v Steeltonu. — Pod šolo je Rev. Menko uredil lepo dvorano z odrom za razne prireditve. Tudi Dom za sestre je lepo urejen. Samo župnišče še potrebuje preureditve, ki pa mora čakati, da se cerkveni dolg nekoliko zniža, da se bo dalo še to urediti brez posebnega bremena za župljane. — Slovenci v Steeltonu so zvečine doma iz Bele Krajine in iz Slovenske Krajine, t. j. iz Prekmurja. Žive v lepi slogi med seboj in v složnem sodelovanju za napredek in procvit svoje naselbine in župnije. — Že ime Steelton pove, da so tu velikanske tovarne za jeklo Bethlehem Steel Co. Prav kar se delo vrši po vseh tovarnah s polno paro v treh dnevnih oddelkih in se precej dobro zasluži. — Prav iskreno se zahvaljujem Fathru Menku, čč. sestram in vsem župljanom v Steeltonu za prijazni sprejem in za tako lepo sodelovanje, kakor v cerkvi pri 40 urni pobožnosti, tako tudi pri predavanju. Upam, da se bodo odzvali mojem pozivu, da se čim preje organizirajo za pobiranje pomoči svojim trpečim in stradajočim doma in to pomoč poslali takoj sedaj domov, ko je sila in potreba tako velika.

P. K. Zakrajšek

—o—

IZPOD JARMA TIRANOV!

Cleveland, O.

Ali kdaj, ali nikoli? Tako se vprašuje danes več kakor polovica Evrope. Tudi ti in jaz, dragi rojak, rojakinja iz Primorja v strahu čakamo, kaj prinese čas. Ali pa se zavedamo, da če ne bomo ničesar storili, nas bodo tudi drugi prezrli. Ako se ne bomo vzdramili in pomagali po svoji moči, da bodo naši tam umirali, takorekoč poginili, kakor črv pod peto? Saj naši tirani so nas imeli in nas imajo še danes za manj vredne kakor živali. Zakaj? Ali res ni pravice za nas? Ali ne bo nikdar več sijalo sonce svobode na tista "krasna" mesta in ljubke vasi, po katerih smo dobili ime Kraševci, (četudi nismo čiči ne berkini, ker smo ravno na konfini). Ne, tega ne smemo dopustiti. Moramo se organizirat. Moramo pustiti politiko in stranke ter iti skupno naprej do cilja. Zato je bil sklican sestanek dne 26. februarja, na katerem so sklenili, da se skliče narodni shod in sicer v nedeljo 8. marca v Slovenskem narodnem domu na Holmes Ave. ob 3. uri popoldne, na katerem nam bodo naši odlični govorniki raztolmačili pomen in namen organizacije. Nikar ne reci dragi primorski rojak, rojakinja in vsak zaveden Slovenec, zavedna Slovenka; o, saj bodo tudi brez mene opravili. Ni res! Ti in si se moramo združiti, ako hočemo kaj doseči. In doseči moramo!

Naši starši, bratje in sestre, naša stara domovina, nam bo hvaležna. Nikar ne mislite, da, ako se bomo Primorci in ostali borili da pridemo skupaj z ostalo Jugoslavijo, oziroma pridejo naši tam izpod jarma tiranov, da bom s tem škodovali kakšni pomožni akciji ali organizaciji. Ravno nasprotno. Ako bomo složno sodelovali, bomo dosegli več, ker edino v slogi je moč!

Ker ne maram, da bi urednik rekel, če ne bom že končala, raje končam sama. Kličem pa vam še enkrat: *"eden in vsi"* na shod v nedeljo 8. marca. Pokažimo se, da se ne bojimo zaprek ne težkoč, saj se gre za naše drage. — Pozdrav in nasvidenje v nedeljo v Slovenskem domu na Holmes Ave. ob 3. uri popoldne!

E. S.

—o—

SLOVENSKA POROKA V NEW YORKU

New York, N. Y.

V nedeljo dne 12. aprila 1942 se bosta poročila naš znani rojak Mr. Joseph Sustar in znana rojakinja Miss Elizabeth Meitzen. Poroka se bo vršila v slovenski cerkvi sv. Cirila na 62 St. Marks Place, New York, N. Y. in sicer ob 4. uri popoldne. Poročne obrede bo opravil domači župnik Rev. Pius Petrič. Svatba ali ohcet se bo nato vršila od 5 ure naprej v dvorani istotako slovenske cerkve sv. Cirila.

Mladi ženin prihaja iz ugledne slovenske družine Šuštar iz Brooklyna, odnosno sedaj iz družine Mr. in Mrs. Frank Kukovic. Mlada nevesta pa prihaja iz ugledne slovenske družine Mr. in Mrs. Franc Meitzen iz New Yorka, N. Y. — Naj omenim nadalje na tem mestu, da je ženin član cerkvenega pevskega zbora naše slovenske cerkve sv. Cirila. Nevesta je posebno zadnje čase vedno radevolje sodelovala pri naših slovenskih lokalnih prireditvah slovenskega pevskega društva "Slovan", katerega članstvo je večkrat spremljala na klavir, za kar ji vsa čast!

Na tem mestu mlademu ženinu, kot nevesti kličem že vnaprej, da bi bila srečna in zadovoljna v njunem bodočem zakonu ter da bi ju Bog ohranil pri zdravju na mnoga leta!

Pozdrav!

Anthony Svet

—o—

NAZNANILO ROJAKOM V STRABANE, CANONSBURG IN OKOLICI

Strabane, Pa.

Društvo sv. Jeronima št. 135 in društvo Kraljice Majnika št. 194, KSKJ, so tudi letos, kakor navadno, preskrbeli slovenskega duhovnika in sicer nas obišče č. g. p. Kazimir Zakrajšek, OFM dne 7. in 8. marca.

Sprovedoval bo v soboto 7. marca popoldne od 3. pa do 5. ure in potem zvečer od 7. ure naprej. V nedeljo 8. marca bo imel slovensko pridigo pri prvi sv. maši ob 7:15, katera bo darovana za vse žive in mrtve člane in članice obeh zgoraj omenjenih društev v cerkvi sv. Patricka v Canonsburgu, Pa.

V nedeljo 8. marca popoldne ob 2:30 bo pa Father Zakrajšek imel govor o stanju v Sloveniji v sedanji svetovni vojni v Domu društva sv. Jeronima v Strabane, Pa.

Bratje in sestre omenjenih društev ste naprošeni, da se poslužite te lepe prilike in opravite svojo velikonočno dolžnost kot člani in članice KSKJ., kakor to zahtevajo pravila. — Zbirali se bomo zjutraj pred sv. mašo v cerkveni dvorani 15. minut pred sedmo uro v nedeljo 8. marca, nakar bomo skupno odkorakali v cerkev in med sv. mašo skupno pristopimo k mizi Gospodovi.

Vabljeni ste tudi drugi rojaki in rojakinje, ki niste člani zgoraj omenjenih društev, da se poslužite te prilike, ki se vam nudi, da opravite svojo velikonočno dolžnost. Ob enem se vas tudi vabi, da se zberete tudi popoldne v Domu društva sv. Jeronima in pridete poslušat Fathra Zakrajška, begunca sedanje vojne. — S pozdravom!

Frances Mohorich,
taj. dr. št. 194
Joseph Češnik,
taj. dr. št. 153

—o—

Oglasi v "Amer. Slovencu" imajo vedno uspeh!

POSLUŠAJTE

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radio uro od 9. do 10. ure dopoldne na WGES postaji 1360 kilocycles.

Dogodki med Slovenci po Ameriki

Vile rojenice

Cleveland, O. — Pri družini Mr. in Mrs. Victor Knaus, so se oni dan mudile vile rojenice in jim prinesle v dar krepkega sinkota. To je prvi sin v drugem rodu Knausove družine iz 62. ceste. — Vile rojenice so se mudile tudi pri družini Mr. in Mrs. Edward Dolinar na East 236th Street in jim pustile v spomin zalo hčerko. — Častitke od prijateljev!

—

K vojakom so odšli

Pueblo, Colo. — Te dni je zopet odšlo več mladih fantov v službo Strica Sama. Med njimi so odšli 26. februarja Adolph R. Križman iz 440 So. Santa Fe Ave., Frank Ančnik iz East Evans, Alfred Galich iz 1222 Bohmen. — Kako žalostno je slovo ko odhajajo. Upamo, da se zmagoviti povrnejo. Bog daj, da bi porazili zahrbtnega sovražnika. Bog z vami fantje! Bog blagoslovi našo Ameriko!

—

Smrt rojakinje

Cleveland, O. — Tukaj je zadnji teden umrla rojakinja Marija Virant, po domače Korletova, rojena Pogorelec iz 949 East 70th Street. Doma je bila iz Boriče vasi, fara Ribnica na Dolenjskem in je prišla v Ameriko pred 40. leti. Pokojna je že nekaj let bolehala za otrpnjenjem udov, umrla je pa za srčno hibo. Zapušča moža in tri sinove, brata na Eveleth, Minn. in tukaj v Clevelandu sestro ter v stari domovini brata. Pokopana je bila iz cerkve sv. Vida v ponedeljek 2. marca na Calvary pokopališče.

—

K vojakom je odšel

Pueblo, Colo. — Te dni kar pogosto odhajajo naši fantje v vojaško službo. Tako je odšel tudi naš nadarjen fant Raymond Kogovšek, ali kakor se sedaj imenuje z drugim imenom Frank Hilton, ki je vstopil k vojaški godbi. Dobro, da se je toliko izučil in mu morda le ne bo treba toliko "maršati" pri vojakih. Omenjeni je dobro poznani sin Mrs. Mary Kogovšek iz 430 Santa Fe Ave. — Prijatelji mu žele vse najboljše in pa da bi se srečno vrnil nazaj k materi, bratu in sestri! — Bog daj in Bog te varuj!

—

Morda še ne veste . . .

— — — da oddaja na jolietski radio postaji WCLS 1300 klc vsako nedeljo popoldne od 4:05 pa do 4:30 naš rojak Rudy Deitchman lepe starokrajske valčke in polke kar iz svojih gostilniških prostorov na 1101 Hickory Street. Če želite poslušati to lepo godbo, naravnajte svoje radio aparate vsako nedeljo ob zgoraj omenjenem času na jolietsko postajo in poslušajte 25 minut, kako mojstersko igra harmoniko naš Rudy in njegov orkester.

—o—

Predstavite vašim prijateljem "Amer. Slovenca" in jim ga priporočite, da se nanj naroče!

TARZAN (402) KAKO DOLGO? (Metropolitan Newspaper Service) Napisal: Edgar Rice Burroughs

Divjaki so držali sulice pripravljene. Umorili bi oba takoj, samo da onemogočijo pobeg.

Naenkrat je Tarzan zavpil in skočil na tla. Divjaki so se obrnili proti njemu, misleč, da je padel.

Res, da se je Tarzan vrgel v roke divjakov, da bi svoje prijatelje vsaj za trenutek rešil smrti.

Toda, za kako dolgo bo njih smrt odložena? . . . Niti Tarzan ni vedel...

SODOBNA TURČIJA

Če človek obrne svoj pogled na Balkan in se spomni kaj vse se je tekom zadnjega leta dogajalo na Balkanu, kako je nemška vojna mašina pomandrala celo vrsto svobodnih dežel, nekatere z njihovimi dovoljenji, druge s silo, se zdi, da vidi na skrajni točki Balkana čepeti na veji le še eno gosko, katero zviti lisjaki, ki plešejo pod drevesom, in mečejo svoje ognjene oči na drevo, da bi gosko zmešali in da bi padla kot plen doli, niso še uspeli pri Turčiji. Kaj je vzrok, da Turčijo še niso napadli, oz. prisilili k taki ali taki odločitvi? Razlogov je več. Ta kot v katerem se nahaja Turčija dosedaj še ni postal osišču absolutno potreben in važen. Kadar bo postal in če bodo imeli fašistični lisjaki še kaj moči, bodo to skušali doseči.

Diplomatje osišča se že dolge mesece mudijo v Ankari. Kaj vse počenjajo je zakulisna tajnost. Gotovo poskušajo vse kar človeško mogoče, da bi Turčijo podkupili za interese osišča. Turčija doslej še ni klonila. Kako bo ravnala v tem oziru za naprej, je vprašanje bodočnosti. Toda zdi se, da letošnje leto prinese tudi to odločitev, razun, če se bo nemška vojna mašina toliko polomila in bo toliko oslabela v Rusiji, da ne bo sposobna na kake nove drzne izpade, kakoršne je podvzemala doslej proti manjšim državam po Evropi. Vse to se kmalu pokaže.

Poglejmo malo kaj Turčija v gotovih ozirih predstavlja.

Turčija obsega v Evropi 24,000 štirjaških kilometrov, v Aziji 739,000 štirjaških kilometrov. V Evropi šteje po zadnjih podatkih 1,268.000, v Aziji pa 14,890.000 prebivalcev, skupaj torej 16,158.000. Spada torej med večje srednje države in temu primerna je tudi njena vojska.

L. 1939. je štela njena vojska v mirnem času 9 armadnih zborov. Vsak zbor je obsegal 2 pehotni diviziji, polk konjenikov, polk težkega topništva, genijski bataljon, telegrafski bataljon in bataljon avtomobilskega trena. Poleg teh armadnih zborov pa je obsegala turška vojska tedaj še 5 konjeniških divizij, 3 gorske brigade in 1 brigado trdnjavske pehote.

Vsaka turška pehotna divizija obsega 3 polke pehote in 1 polk poljskega topništva. Konjeniška divizija šteje 4 konjeniške polke, eskadron mitraljezcev in oddelek motoriziranega topništva. Gorska brigada ima 3 pehotne polke z gorskim topništvom.

Vsega skupaj je imela Turčija v navedenem letu 60 pehotnih polkov in 6 pehotnih gorskih polkov, vsak polk je štel 3 bataljone po 4 stotnije, med temi je bila ena strojniška stotnija.

Konjenica je obsegala 29 polkov, vsak polk po 4 konjeniške eskadrone, 1 eskadron strojnih pušk in en oddelek topništva s konji. Topništvo je država tedaj baš reorganizirala, in sicer pripravljala 10 polkov težkega topništva armadnega zbora, 20 polkov poljske divizijske artilerije, 7 polkov težkega trdnjavskega topništva, 2 samostojni skupini težkega topništva, 16 modernih protiletalskih baterij in 3 oddelke motoriziranega topništva.

Letalska sila je obsegala 370 aparatov. Poleg genijskih čet, 9 brzojavnih bataljonov in 10 bataljonov avtomobilov je imela Turčija tudi polk lahkih tankov. Končno je treba omeniti zbor carinikov z 10.000 možmi in 8500 mož letalstva.

V zadnjih mesecih je Turčija napela vse sile in spravila svojo vojsko na kakšnih 500.000 mož efektiv, med katerimi je morda kakšnih 350.000 koncentriranih v Traciji. Blizu meja je zgradila moderna letališča in 500 letal je pripravila na teh letališčih za morebitno borbo.

Morda je Turčija daleč od 2 milijonov bajonetov, na katere bi naletel po pisanju turških listov sovražnik, ki bi hotel korakati skozi Anatolijo, a navzlic temu je turška vojska velika sila, zlasti še, če upoštevamo znano hrabrost turškega vojaka in značaj dežele, v kateri bi napalec le z največjo težavo napredoval.

Turška vojna mornarica šteje 2 križarki, 10 torpednih rušilcev in torpedovk (med temi se 4 še gradijo), dalje 13 podmornic (4 se še gradijo), 2 topničarki, 16 iskalcev min, patrolnih čolnov itd.

PRIPRAVLJENI NA SKOK V PRAZNINO

Oddelek ameriških padalnih čet na vežbi nekje nad gorami v državi Utah. Vojaki, ki so se za ta posel vežbali dolge mesece, so na gornji sliki na tem, da drug za drugim skočijo iz aeroplana.

H. M. IN ZVEZDE

(Usodna zgodba iz žiljenja poročevalca.)

H. M. sta bili začetnici, ki je Henrik Murnik skoraj vsak dan stopil z njima pred javnost. Mladi možakar je imel 23 let, bil je visoke, vitke postave in zdravega videza. Bil je namreč poročevalec pri nekem listu, torej žurnalist, kakor pravimo. Preživljal se je z zborovanji (od petdeest vrstic dalje!), z božičnimi počitnicami (največ petdeset vrstic!), z bisernimi porokami (po potrebi jubilantov različno!), z razstavami (ne manj ko sto vrstic!), kakor tudi z različnimi drugimi prireditvami, o katerih je urednik lokalne rubrike menil, da se čitatelji lista zanimajo zanje.

Zaradi svojega poklica je vse stvari vsakdanjega življenja ocenjeval po njih vrstični vrednosti. Več je imel rajši kot manj. Vendar je bil dovolj brihten, da ni hotel o kakem društvenem večeru napisati nikoli več ko sto vrstic. Zato, in pa ker je imel lep slog, so ga imeli radi pri listu.

Henrik Murnik ni bil niti oženjen niti ni imel nobene prijateljice. Njegova velika ljubezen je bil časopis. Njemu je posvetil prvi pogled, ko se je zbudil, in v njegovi službi je končaval dneve. Ker imajo isti, posebno za urednika in poročevalce, to neprijetno lastnost, da izidejo tudi v ponedeljek, se mu ni bilo treba nikoli glave beliti, kam se bo ob nedeljah dal.

Do tu bi bilo vse v najlepšem redu. Tedaj se je pa nekega dne zgodilo nekaj, kar mu je raznoličnost vsakdanjega dela precej zmešalo in zaradi česar bi bil skoraj ob službo. Stvar se ni prav nič nenavadno začela. H. M. je dobil nalogo, naj poroča o nekem zvezdoslovnem predavanju. Spočetka ni bil kar nič vzhičen nad tem. Vso zadevo je preračunal na dvajset vrstic. Ko se je pa s predavanja vrnil domov, je bil ves spremenjen. Henrik Murnik, ki je navadno trezno presojal življenjske resničnosti, je bil zašel v čar nebesnih znamenj in njih različnih pomembnosti. Namesto da bi bil, kakor je prej mislil, napisal le dvajset vrstic poročila, je napisal tri tipkane strani obsegajočo reportažo, kar je bilo približno sto petdeset tiskanih vrstic. Ni tega samo napisal, marveč je pri tem razvil toliko duha in navdušenja, da je bil članek celo sprejet.

Posledica poročila je bilo tako razveseljivo povečanje honorarja, in mimo tega se je predavatelj, neki Francoz, celo osebno zahvalil pri njem in mu je izročil "le malenkost, gospod . . ." neko knjigo o astrologiji. Usoda je nastopila svojo pot.

Časnikar, z imenom Henrik Murnik, se je bolj in bolj oddaljeval od matere zemlje in se je zmeraj bolj gibal v tretjih in četrtih dimenzijah.

V poročilih s podpisom H. M. so se vedno češče pojavljali izrazi, ki so bili kaj malo v zvezi s tistimi poročili, pač pa jako dosti v zvezdoslovjem. Tako je bilo, na primer, v poročilu o razstavi rib, brez vsakega povoda govor o raku v nebesnem znamenju raka in obširen opis vseh dobrih in manj dobrih lastnosti tega nebesnega znamenja. Lokalni urednik je bil pa kaj malo dovzeten za take dovtipe in vsula se je nanj ploha zagovednih besed.

Podpis H. M. se je manj in manj pojavljal v listu. Honorar Henrika Murnika se je temu primerno znižal. A Henrik se ni poboljšal.

Tedaj je urednik lokalnih novic, Škarjavec je bilo njegovo ime, sklenil, da bi kazalo to stvar nekako urediti, saj je imel rad brihtnega fanta. S kakim teoretičnim, priskutnim vrtanjem ni bilo moči tu nič doseči. Zatorej se je Škarjavec potajil, češ, kako da ga stvar neznansko zanima, in je tako mimogrede vprašal, ali ima kake dokaze za upravičenost takih trditev. Fant je osupnil. Njegov spoštovani učenik in mojster, oni Francoz, mu je sicer jako zamotano in nerazumljivo opisal njegovo, Henrika Murnika, življenje in mu prerokoval, da bo imel čez deset let veliko uspeha v javnosti, a da mora dotlej še potrpeti.

Sicer pa, je končal lokalni mogočnik, če nima jutri nobenega posebnega opravka, naj gre z njim v kavarno. V dveh bosta lažje napisala pogovor, kot bi ga on sam.

Poročevalec je bil s povabilom počeščen, sicer pa tudi ni imel nič posebnega za tisti dan.

Še isti večer je odvihral k Francozu. Kakor zmeraj, ga je ta jako prijazno sprejel. Ko mu je Murnik povedal, kaj želi, se je precej ohladil. Toda, kaj bi? S časopisjem ni hotel biti sprt.

Zatorej je usmerjenih korakov stopil k pisalniku, ga prav zamotano odprl in vzel iz predala veliko knjig in zvezkov in je skrbljivega obraza začel takoj listati po njih.

Murnik si je sicer dejal, da je za en sam dan prerokovanja štiri debele knjige in šest zvezkov malo preveč, a slednjič je zavrgel svoje krivoversko naziranje, češ, da bi Francoz samo rad pridobil časa, in je menil, da izhaja njegovo neospodobno zdvajanje le iz pomanjkljivega znanja nezemskih stvari. Videti je bilo, da mojster ni ničesar razveseljivega razbral iz knjig za Henrika, zakaj, obraz se mu je bolj in bolj mračil.

Čez petnajst minut je slednjič "izlistal", kar je iskal. Zazrl se je v strop in dolgo gledal vanj, nato se je zastrmel v Henrika in je začel govoriti. Dolgo, dolgo je govoril. Na dolgo in široko je besedičil o posameznih zvezdah, nato je govoričil o delovanju planetov in o poedinih hišah, a vse, karkoli je povedal, je bilo navadnemu smrtniku nerazumljiva zmeda, in Henrik Murnik je spet ponovno spoznal, kako malo ve o astrologiji.

Toda Francoz kar ni mogel preiti z neba na zemljo. Ko čez kakih dvajset minut ni še niti malo kazalo, da bi stopil iz svojih nebesnih sfer v to pozemsko dolino solz, ga je Henrik, čigar čas je bil odmerjen, kolikor mogoče prizanesljivo opozoril, naj mu že vendar, pri bradi Jupitrovi, pove z razumljivimi, treznimi besedami, kaj bo prihodnji dan doživel.

Za to njegovo nesramnost ga je Francoz najprej skoraj prebodel z očmi, pa mu je slednjič le povedal, kar je hotel Henrik vedeti. Po teh besedah ga ni čakalo dosti dobrega. Denarno bi bil jutrišnji dan slab, celo prav slab.

To je bilo pa res težko uganiti, si je mislil poročevalec. 26. v mesecu ni še nikoli denarja dobil, in mimo tega nima tega dne pač večina delovnega človeštva ničesar več razen dolgov.

Odsvetuje mu, je dejal Francoz, da bi jutri sklepal kake kupčije. Glede na to je imel Henrik čisto vest. Slabo kažejo kake zveze z ženskami, sploh, da ta dan ne bo imel sreče z ženskami.

Glede na to prerokbo ni mogel kaj reči. Saj že tri leta ni pogledal nobene ženske, in zakaj naj bi se to prav jutri predrugačilo?

V uredništvu, kjer je moral oddati neko poročilo, ga je urednik vprašal, kako mu je obisk uspel.

Ko je zvedel vse prav do potankosti, se je zarežal, pa še prav nemarno, kakor je bil poročevalec prisiljen dognati.

Divje zvonenje je drugo jutro zbudilo H. M-a. Zaklel je in planil iz postelje in v spodnji obleki hitel odpirat vrata. A od začudenja kar ust ni mogel zapreti, zakaj zunaj je bil, prav nihče drugi — kot — pismonoša za denar. Ne da bi bil imel kaj reči zoper obisk tega človeka, nikakor! (nasprotno), vendar — pričakoval ga pa zares ni, posebno pa ne danes, ko mu naj bi denarno tako slabo kazalo! Sicer pa ni pokazal svojega presenečenja in je s častjo sprejel sedem sto dinarjev, ki mu jih je neki inozemski list poslal za nekaj člankov, ki jih je bil že pred pol leta objavil. Vendar se mu je zaupanje v zvezdnato vplivanje močno omajalo. Za zadeve honorarjev brez dvoma zvezde niso bile pristojne.

V kavarni je bilo, kakor zmeraj ob tej pozni, oziroma zgodnji uri, vse v najboljšem nastrojenju. Pritajena razsvetljava, tiha, laskava godba, sploh vse, samo gostje ne.

Prav lepo odkrito sta oba zastopnika njegove Visokosti, časopisa, povedala drug drugemu mnenje o občinstvu, saj, kaj bi, tudi časnikarji so pač samo ljudje. Dognala sta, da so bile cenjene dame lepo oblečene, prerešetala sta več oseb, ki so bile v bližini in izven nje, in soglašala sta v tem, kako naj bi bil sestavljen ta in oni jedilni list, kakršnega si človek konec meseca pač zaželi, pa te želje ne more v teh dneh nikdar uresničiti.

Medtem ko je na odru neki umetelnik pobiral žoge in še perutnino iz zraka, vsaj delal se je, da to zna, se je približal natakar, pošepetal Škarjavcu nekaj na uho, in koj zatem se je za mizo teh dveh usedlo neko bitje, ki ga v mraku ni bilo moči spoznati.

Toda kmalu se je zasvetila luč in oba sta zagledala dekleta, ki je bila po Henrikovem mnenju najlepša, kar jih je v starosti med osemnajstimi in dvajsetimi leti prebivalo v mestu. Visoke postave je bila, plavolasa, preprosto in okusno oblečena.

Henrik jo je neprestano gledal, dokler ga ni pokašljevanje njegovega spremljevalca opozorilo, da naj se tudi kam drugam ozre. Za druge stvari se pa le ni mogel nič več zanimati, in pošteno si je moral priznati diagnozo: Ljubezen na prvi pogled.

Kmalu so se vsi trije živahno razgovarjali. Henrik se je izkazal s svojimi najboljšimi lastnostmi, čemur se je njegov predstojnik jako čudil.

Dekle je povedalo, da še ni dolgo v mestu in je prišla v kavarno, ker sta se bili s prijateljico dogovorili.

Ko so odhajali domov, je Henrik Murnik previdno uravnal pogovor na zakon in izkazalo se je, da sta z dekletom istih misli. Ko je pa dekle odklonilo, naj se pelje z avtom domov, je bil Henrik prepričan, da je to pošteno dekle in da ne kaže, da bi jo pozabil. To noč je bilo deset stopinj mraza, a Henrik ga ni niti malo občutil.

Pri slovesu se je Henrik spomnil, da je dekleta pozabil vprašati, kdaj je bila rojena. Pa je koj pomislil, kako je bila prerokba zvezdoslovca ta dan v vseh točkah ena sama laž.

"Oslarija," si je dejal — in spet je bil na zemlji.

*

Njegov povratek z zvezd na mater zemljo je rodil sadove za čitatelje, za njegov list, za uredništvo — in predvsem — za njegovo osebo.

Da je pa bilo to dekle, ki jo je bil spoznal v kavarni, prava nečakinja njegovega predstojnika, urednika Škarjevca, je pa zvedel šele, ko je bil čez nekaj mesecev nato že poročen z njo.

(F. Volkmann.)

—o—

— Ko sedamo k zajutreku, kosilu ali večerji, naj nam stopijo pred oči ubogi reveži v stari domovini. Bog ve, ali imajo oni, kako skorjico kruha, da bi jo zavžili? Pomagajmo jim, zbirajmo za nje prispevke!

PREDSEDNIK POUDARJA SVETOVNI ZNAČAJ BORBE ZA SVOBODO

V poslanici ob obletnici Washingtonovega rojstnega dne, iz katere tu ponatiskamo poglavitne izvlečke, predsednik poroča o razvoju vojne in izjavlja, da bomo mi kmalu prevzeli ofenzivo na svoji poti k zmagi.

Sedanja velika borba nas je čim dalje več naučila, da osebna svoboda in varnost imetja kjersibodi na svetu je odvisna od varnosti pravice dolžnosti svobode in pravičnosti vsepovsod po svetu.

To je vojskovanje, ki prizadeva vsak kontinent, vsak otok, vsako morje, vsako zračno progo na svetu. Široki oceani, ki so se v prošlosti oglašali kot naša zaščita pred vsakim napadom, so postali neskončna bojišča. Naša naloga sedaj je bojevati se vse okrog sveta. Udarjati moramo na naše sovražnike, kjerkoli jih moremo srečati, tudi če se za nekaj časa moramo nekje umikati. Od sovražnika pa tirjamo drago plačilo vsak dan, ki mine.

Moramo bojevati se ob takih ogromnih daljavah, da obvarujemo proge za svojo zalogo in proge za stik s svojimi zavezanci. Namen Nacijev in Japoncev je ločiti Združene države, Britansko, Kitajsko in Rusijo — staroznana osovinska politika "deliti in premagati".

Imamo nekoliko ljudi, ki nam nasvetujejo, da bi se osredotočili na obrambo skrajnega jarka. Jasno je, kaj bi se zgodilo, ako narodi, ki se upirajo proti nadvladi Osovine, bi bili ločeni drug od drugega vsled sovražnikove akcije ali samovoljne izolacije:

1. Mi ne bi mogli pošiljati več nikake pomoči Kitajski.

2. Ako bi zgubili stik z jugozapadnim Pacifikom, bi Japonsko moglo začeti velikopotezne napade proti obalim zapadne hemisfere, vštevši Alasko.

3. Ako bi prenehali pošiljati municije Britancem in Rusom v pokrajinah Sred ozemskega morja in Perzijskega zaliva, bi mi omogočili Nemčiji, da se postavi v napadalno bližino Južne Amerike.

4. Ako bi prenehali zaščititi severno-atlantsko zalagovalno progo do Britanske in Rusije, oslabili bi proti-ofenzivo Rusije in vzkratili Britaniji prepotrebne zaloge živeža in municije. Mi pa bomo nadalje prinašali vojno k sovražniku v daljnih krajih in na daljnih morjih.

Severni Atlantik, Južni Atlantik, Indijski ocean in južni Pacifik niso ceste, ki peljejo le v eno smer — kajti ladije, ki tja izvažajo naše vojake in municije, privažajo nazaj prepotrebne surovine, ki jih potrebujemo za svojo lastno rabo.

Za obvarovanje prometnih zvez širom sveta je potrebno, da Združeni Narodi uživajo primeroma varno rabo morja in ozračja ob teh raznih progah in kontrolo strategičnih baz ob teh progah.

Za kontrolo ozračja je potrebna istočasna raba dalekosežnih težkih bombnikov in lahkih bombnikov, bombnikov-stromoglavnikov, zračnih nosilcev torped in kratkosežnih borbenih avijonov. Težki bombniki lahko letajo na svoj lastni pogon od tukaj do jugozapadnega Pacifika, manjša letala pa treba zapakovati v zaboje in pošiljati po tovornih ladijah. Ladija more voziti se tja in nazaj v približno štirih mesecih oziroma more izvršiti le tri vožnje tja in nazaj v enem celem letu.

Mi imamo že veliko število bombnikov in borbenih letal z ameriškimi piloti v njih, ki so sedaj v dnevnem stiku s sovražnikom v jugozapadnem Pacifiku. Tisočine ameriških vojakov so danes v onih pokrajinah, ki so zaposleni z operacijami v zraku in na dnu.

Še predno je ta vojna začela, so bili Filipinski otoki že obkoljeni na treh straneh od japonske vlasti. To popolno obkoljevanje nam je preprečilo pošiljanje pomembnih ojačanj mož in materijala za junaške branitelje Filipin.

Nič, kar se je zgodilo v zadnjih dveh mesecih, ni nam dalo povoda, da bi spremenili svojo osnovno strategijo — samo, da je obramba, s katero se je general MacArthur izkazal, velikansko presegla prejšnja pričakovanja. On in njegovi možje žanjejo večno slavo.

MacArthurova vojska Filipincev in Amerikancev, vojne sile Združenih Narodov na Kitajskem, v Burmi in Nizozemskih Iztočnih Indijah provzročujejo, da mora Japonsko plačevati čim dalje strašnejšo ceno za svoje ambicijonozne poskuse nadvladati ves azijski svet. Vsaka japonska prevozna ladija, ki je bila potopljena ob Javi, je ena prevozna ladija manj za prinašanje ojačanj njihovi vojski, ki stoji nasproti generalu MacArthuru na Luzonu.

(Konec prihodnjič)

—o—

"ŠIRITE AMER. SLOVENCA"

JACOB GEREND FURNITURE CO.

704-706 North 8th Street, Sheboygan, Wisconsin

Telefon: 85 — Res. 4080-W

Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmernih cenah.

REDKE SLOVENSKE KNJIGE V AMERIKI

V zalogi imamo še nekaj izvodov sledečih že zelo redkih slovenskih knjig v Ameriki:

Dr. Janez Ev. Krek: **IZBRANI SPISI "SOCIALIZEM"** druga nespremenjena izdaja. Ta knjiga se je prodajala po $3.00 izvod. Na roki je še pet izvodov, ki stanejo sedaj dokler ne poidejo samo ..... **$2.00 izvod**

Ivan Grafenauer: **"ZGODOVINA NOVEJŠEGA SLOVENSKEGA SLOVSTVA"**, 2. del samo, ki opisuje dobo narodnega prebujenja. Ta knjiga je stala $2.50. Samo dva izvoda še na roki. Sedaj stane ..... **$1.50 izvod**

Dr. Jos. Mal: **"SLOVENCI V DESETLETJU"**, zbornik razprav iz kulturne, gospodarske in politične zgodovine, 776 strani. Ta knjiga je zgodovinske važnosti. Samo dva izvoda sta še na roki. Stala je preje $3.00. Zdaj stane izvod samo..... **$2.00**

Naročila je poslati na:

AMERIKANSKI SLOVENEC

1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

"SAMOSTANSKI LOVEC"

LUDVIK GANGHOFER

Gospod Šluteman je poskusil prijeti Volfrata za ramo, da bi ga zasukal proti vratom. Solar je pa z železno pestjo pograbil valpta za roko. "Zdaj imam denar, zdaj bom tudi plačal! Nočem, da bi mi kdo kaj poklanjal!" Stopil je k mizi in naštel dolžnih osem šilingov po vrsti na ploščo in je vsakega pritisnil s palcem, da je zvenelo in žvenketalo.

"Toda gromska strela še enkrat, mar naj ne bom več gospod v svoji uradni izbi?" je zakričal gospod Šluteman, da mu je rdeči nos od jeze posinel ko jeklo v ognju. "Boš mi takoj napravil, kar sem ukazal! Boš mi spravil spet takoj denar! Boš mi pri priči izginil!" In pri vsakem "boš mi" je udaril s pestjo ob mizo, da so srebrnjaki skakali in plesali ko dekleta pri velikonočnem rajanju. "In če že hoče Eger svoj denar metati skozi okno, pa ga pridrži sam in ga obrni v prid svojemu bolnemu otroku, samostan ga ne potrebuje!"

"In moj otroček tudi ne več!"

"Je torej spet zdrav, otrok?"

"Da, da, tega ne boli noben udek več. Pomagala mu je bela padarica, padarica revnih ljudi, in zastonj! Vedno utegne in nikoli ne spi, če jo kdo kliče. In če bodete tudi vi, gospod valpet, ravno kdaj utegnili, pa sezite v omaro po rojstno knjigo in debelo prečrtajte, kjer stoji zapisano ime mojega otroka: Polcer Marijica." Volfrat se je brez besede obrnil k vratom.

"Polcer! Za voljo božjo, Polcer . . .", je jecljal gospod Šluteman. "Polcer, he, Polcer!"

Toda Volfrat je bil že zapustil izbo. Pred vrati v samostan je postal in si pritisnil pesti na čelo. "To tudi zaman, to tudi! In nihče drugi mi tega ni nadrobil ko deklina!" Iztegnil je predse desnico in jo z bridkim smehom ogovoril: "Pa prav sila ti je bila, da si bila tako urna . . . takrat!" Vzravnal se je in jezno ošinil s svojimi vročimi očmi daljne gorske vrhove: "Toda le počakaj, ti greben, samo enkrat mi še pridi pod roko!"

Potem se je napotil po nagrobno deščico za svojega otroka.

Ko je prišel domov in je že hotel stopiti v vežo, je začul od meje rahel žvižg. Eger je stal tam ob plotu. Volfrat se je oprezno ozrl najprej na vse strani, potem je prislonil desko ob steno in stopil do meje.

"Si bil pri njem?" je zašepetal Eger.

Volfrat je prikimal in zrl strmo v tla.

"Kaj buljiš tako neumno! Govori vendar!" je jecljal kmet, ki se mu je brezupna bojazen razločno zrcalila v vsaki potezi in govorila iz slehernega njegovega pogleda.

"Govori! Kaj naj govorim! Danes še vendar ni mogel nič vedeti. In jaz sam sem povedal, kakor sva se bila domenila. Le dobro se drži, če bodo začeli kaj spraševati!"

Eger je podvil palca in ju stisnil v pesti.

"Kako je pa s tvojo ženo?" je vprašal Volfrat. "Ali si ji že dal? Na mislih mu je bil kozorogov srčni križec.

Eger je žalostno odkimal. "Baba je hujša od ure do ure. Kar le ima noge v hiši, človek, pes in mačka, vse goni ta zlodej sem in tja, da že vsem sape zmanjkuje! In če jo napade, potem, ne zdrži že sploh živ človek pri njej. In vendar, vendar, ne upam si, da bi ji dal! Če baba ozdravi, ne bo mogla držati jezika za zobmi, in vse bi prišlo na dan."

V Volfratovih potezah se je čudno zdrznilo. "In navsezadnje ji ne boš niti dal, iz samega strahu, da bi ji utegnilo pomagati?"

Kmet je prikimal. "In da bi me skušnjava ne premagala, če bi me baba spet kdaj do smrti gonila, sem vražjo stvar s pušico vred zakopal zadaj za hišo!"

Zdaj se je Volfrat rezko zasmejal.

"Pojdi, ti vražji norec, kaj pa ti je?" je zagodrnjal Eger, ki mu ni bilo prav nič veselo pri tem smehu. "Zdi se mi, da prihajaš iz pivnice in ne z groba."

"Kaj boš, gospodar, smej se še ti! Kajti vse se tako lepo zlaga, moj otroček ni smel imeti nič od tega, ko samo pol šilinga za večno počivanje in za novčič barve na deščici, in tvoja žena ne sme nič imeti od tega, pa tudi za gostaščino vsega ni bilo nič treba! Samo toliko da imam krvave roke! Vse zaman, vse, vse! Toda, kaj bi, gospodar, kajne? Je že tako biti moralo. Zakaj? Sprašuj se, dokler te volja!"

"Ne govori vendar tako brezumno. Saj mi je že zdaj v glavi, kakor bi imel v njej črmlje."

Tedaj se je začul od hiše ostri Cencin glas: "Oče!"

"Da, da, že grem!" je odgovoril Eger in se spet obrnil k Volfratu. "Kar zona me sprehaja, ko moram spet nazaj v hišo. Pravim ti, Polcer, strah me je vsake ure. In kadar pride eno, je drugo takoj za njim. Mislil sem, da imam že babe dovolj, pa ne, zdaj začenja tudi deklina s svojo muziko; kisa se in kriči in razbija na drobne kosce vse, kar ji pride pod roko, kakor bi jo od včeraj obsedle čarovnice. Pravim ti, Polcer, vsako govedo v mojem hlevu je na boljšem ko jaz, gospodar. Tak sem kakor žolica, ki se vsa trese, pa jo pritisni s prstom, kjer hočeš. Nobena jed mi ne tekne več in nobena pijača. Poglej!" Eger je vtaknil pest za usnjati pas. "Poglej sem, med pasom in trebuhom bom kmalu že lahko zapeljal z vozom. Polcer! Polcer! Bo menda le res, da ne vtikaj nosu tja, kjer ni vse v redu. Kaj imaš od tega? Nič, nič, samo spanec ti prežene in pokvari tek!"

"Kajne? Posvetilo se je tudi tebi?"

In medtem ko se je Volfrat zasmejal z bledimi ustnicami, sta Egerju strkljali dve debeli solzi po zabuhlih licih. Kmet je potegnil z roko čez nos . . . "Kaj pa, ali se je dekle že vrnilo domov?"

"Ne vem."

"Tako, če utegneš kaj slišati, kako je tam gori, pridi in mi povej!"

Volfrat je prikimal; potem sta šla narazen.

Ko je stopil solar doma v izbo, mu je radostno skočil naproti Lipče; hotel je povedati očetu veliko, veliko novico: na skednju je pričelo dvoje majhnih majhnih, lepih lepih ptičk znašati gnezdo.

"Tako, tako," je dejal Volfrat in z drhtečo roko pogladil fanta po glavi. "Potem pa le pojdi, Lipče, pa jih glej in pazi, veš, da se bo naučil tudi ti delati gnezda." Odrinil je sina skozi vrata.

Komaj je fant izginil, se je naglo dvignila Zefa v postelji. Vso bojazen svojega srca je izrazila v glasu: "Polcer? Ali te je kdo že kaj vprašal?"

Odkimal je. "Saj ne more še nihče vedeti." In kakor bi imel vse ude zlomljene, se je spustil na rob postelje. Prijela sta se za roke in si molče zrla v oči. Volfrat je povesil glavo na prsi in Zefa je tiho zajokala.

"Za nekaj hipov je vprašala: "Kje pa leži?"

"Pri zidu v kotu!"

In spet čez trenutek: "Ali si prinesel deščico domov?"

Prikimal je.

(Dalje prih.)

VESTI O DOMOVINI

(Nadaljevanje s 1 strane)

vercev ponoči plenijo po vaseh, ubijajo in ropajo. Nekatere med temi napadi so izvršili tako temeljito, da v mnogih vaseh in celo nekaterih predelih danes ni več žive duše.

Ti zločini se sicer ne dogajajo brez direktnega ukaza oblasti, toda organiziranost in naraščanje terorja dokazujeta, da je delo policije in vojske.

Ta zločinstva so zapisana. Predsednik Roosevelt jih obsoja, kakor jih obsojajo vsi civilizirani narodi v Evropi in po vsem svetu. On je želel, naj se priobči, da bo Jugoslavija nekega dne zopet zavzela mesto med narodi, ki danes verujejo v mir in svobodo in da bo imela vse možnosti za delo v skupno korist človečanstva.

To je tisti dan, na katerega je junaški vojvoda general Mihajlovič mislil, ko je dejal odposlanstvu nemških častnikov: "Ne morem vam reči, kako dolgo se bom mogel boriti, lahko pa vam povem, kdaj se bom nehal boriti. Tistega dne namreč, ko se bo Nemčija brezpogojno vdala zaveznikom ali pa takrat, ko bo zadnji nemški vojak mrtev . . . Borili se bomo do končne zmage naših zaveznikov."

Predsednik pozna žrtve, ki jih je dala Jugoslavija. Ne bodo zaman.

—o—

Vsak teden en dopis, naj bo geslo vsake naselbine.

MOČNA RAZSVETLJAVA USPEŠNEJŠA OD ZATEMNITVE

Des Moines, Ia. — Ni izključno, da ne bodo v bodočnosti letalci, ki bodo metali bombe, morali gledati na mesta ponoči skozi zakajeno steklo.

Namesto da bi se mesta zavijala v temo pred bombnimi napadi, se bodo v bodočnosti morda odela v bleščečo svetlobo, ki bo zaslepljevala pilotu pogled in mu onemogočala pogled na važne objekte.

—o—

KITAJEC JE DRŽAL BESEDO

Camp Barkeley, Tex. — Ko je Kitajec Henry Y. Wong lansko leto meseca septembra bil odpuščen od vojaščine, katero je služil pri 45. Inf. Div., ga je več njegovih mlajših tovarišev vojakov vprašalo, kedaj se vrne nazaj. Pa jim je Kitajec odgovoril, da takrat, ko bo Japonec napovedal Ameriki vojno. — In res je ta 32 letni Kitajec držal besedo, četudi ni bilo brez žrtve. Ravno je nameraval odpreti restavracijo, ko izve, da je Japonec napadel Ameriko. Ni se pomišljal, tudi čakal ni, da bi bil poklican, ampak sam se je podal v vojaško taborišče. Ko je prišel tja, je rekel: "Veliko delo imamo za dokončati, in veste, jaz se počutim tukaj kakor doma."

—o—

-- Slovenci! Na vsaki prireditvi, na zabavah, taki ali taki, se spomnite tudi revežev v stari domovini. Pobirajte darove za nje!

COQUETTE BEAUTY SHOP

(LILLIAN PAVLIN, lastnica)

1907 So. Cicero Avenue, Cicero, Illinois

Telefon: Cicero 377 ali pa CRAwford 2569

Slovenskim ženam in dekletom naznanjam, da sem otvorila lastni BEAUTY (LEPOTIČNI) PARLOR in sem v tej stroki vsem na razpolago. Se uljudno priporočam slovenskim ženam in dekletom, da poskusijo mojo postrežbo v tej stroki. Trajno (permanent) kraviljanje in lepotičenje na več načinov po okusu. CENE ZMERNE.

Pisano polje

J. M. Trunk:

Tudi Angleži sami so hudo zabavljali, ko so se nemške ladje izmuznile iz pasti prav pred nosom baje do ušes oborožene Anglije. To je angleška zadeva in se morajo sami med seboj poglihati. Churchill je rekel prvič, da so jih le malo tudi opraskali, in bo treba poprav, morda bodo Nemci morali ladje še nanovo poštrihati, in drugič je rekel, da so tam gori pri Helgolandu te ladje manj nevarne, kakor so bile tam prav pod nosom v Franciji. No . . ja . . malo prepira mora biti tudi pri vojni in kritiziranje je silno lahka roba, zvonenje po toči pa je nikoli ni pomagalo.

Ne gre za to. Tudi mi smo v vojnem metežu. Tako in tako gre, po razmerah pač gre, in vsak naj bi se pri tem zavedal, da ne more iti kakor bi s prsti počil in bo treba prav za vsakega dosti žrtev, kakor je tudi predsednik Roosevelt z vso odločnostjo že večkrat poudaril. Edinole ta mentaliteta je prava in pravilna: malo potrpljenja in pripravnost in odločnost za vsako žrtev.

Okoliščine so hudo prekerne in nam neugodne. Vzemimo slučaj, da so se Nemci izmuznili. Čemu so se, ne spada sem Izmuznili pa so se, in nad tem so sami Angleži zagodrnjali. Odločili so se Nemci za ta korak, ki je nad vse predrzen, ako se pomisli, da nad 150 let še nobena vojna ladja ni prišla preko Rokavskega zaliva. Predrzen korak, uspel pa je prav radi tega, ker je bil predrzen, smel in so ga izpeljali z vso odločnostjo. Prav isto pa je bilo pri vseh dosedanjih nemških korakih, in isto je opaziti tudi pri Japoncih. Drugi tuhtajo in tuhtajo in se ne morejo odločiti, ker pač le tuhtajo. Morda ne morejo drugače, ker niso pripravljeni. Je nekaj na tem. Na vsako žrtev je treba misliti. Tuhtanje je na mestu, samole nikamor se ne more s samim tuhtanjem priti. Nemci bi bili lahko izgubili vse ladje, pa niso tuhtali, odločili so se za korak, in uspelo je.

Za Japonce je bilo že parkrat precej vroče, ampak se niso zmenili, prišli so z novimi silami. Za zdaj se nekaj sličnega ne more pričakovati od naše strani, ker mi ne napadamo, se le branimo.

Ni treba nobenega razburjenja, še manj kritiziranja. Okolnosti so take, razmere takšne. Predrznost bi lahko nam škodovala, previdnost, toraj neko tuhtanje, pa nas more rešiti, ker konca še ni. Prednamci nikakor niso bili tako zabiti, kakor bi nam neki hoteli dopovedati, dosti soli so imeli tudi ti prednamci v glavah, in prav, kadar je šlo za nekaj predrznega, so bili bolj počasni in pretuhtali in rekli: "Quidquid agis, prudenter agas et respice finem — pri vsem se previdno vedi in konca ne preglej".

Potrpljenje je najboljša maža tudi pri vojevanju in v vojski.

—o—

PRVI FILIPINSKI BATALJON USTVARJEN V CALIFORNIJI

Tajnik vojne je naznanil, da je bil ustanovljen prvi filipinski pešadijski bataljon z glavnim stanom v Camp San Luis Obispo, California.

Nova enota, ki daje Filipincem priliko služiti v oboroženih silah Združenih držav kot plemenska skupina, je bila sestavljena v priznanje globoke lojalnosti in patrijotizma Filipincev, ki sedaj stanujejo v Združenih državah.

Moštvo te enote se bo sestavljalo od Filipincev, ki se prijavijo kot prostovoljci za službo v tem bataljonu, oziroma od Filipincev, ki so že v ameriški vojski, pa bi radi bili premeščeni v ta bataljon. Častniki filipinske vojske, ki so sedaj v Združenih državah, bodo tudi dodeljeni k enoti.

Kakor izjavlja Vojni department, člani filipinskega bataljona utegnejo končno imeti priliko boriti se na tleh svoje domovine.

—o—

PRVIČ V ZGODOVINI

Prvič, v zgodovini zobozdravniške šole na Marquette univerzi je, da študira ta važen zdravniški poklic sestra redovnica in sicer je to sestra Maria DeLourdes iz reda sester frančiškank. Pravi, da bo, ko se izuči za zobozdravnico, prakticirala ta svoj poklic v domačem okraju St. Francis, Wis.

Burtonov otrok nikoli ne čaka na svojo vročo kopel, kar so kupili zanesljiv

ELEKTRIČEN GRELEC ZA VODO

Kar je ata kupil novi električni vodni grelec, dobim svoje kopeli takrat ko jih najbolj potrebujem . . . in v vodi, ki je ravno prava — ne prevroča, ne premrzla.

Dovolj mehkih belih plenic je za me isto kakor dovolj čiste spodnje obleke za te. Mama ima vedno vsega, kar jaz potrebujem, ker ji ni treba čakati na vrooč vodo za pranje.

Ali so presenečeni? Stroški za gretje vse te vode skozi celi mesec so mnogo nižji, kakor so računali. V resnici stane samo nekaj penijev vsak dan.

O opremah, ki jih dandanes oglašamo

Opreme, ki jih zdaj oglašamo, so omejene na tiste, ki jih imamo na roki, ali tiste, ki se izdelajo brez motnje za vojno produkcijo.

Vse so bile izbrane, ker njih normalno obratovanje na domu pade na tisti čas dneva, kadar so naše električne možnosti več kot zadostne, da izpolnijo sedanje potrebe po električni sili za vojno produkcijo in za civilno uporabo.

Dalje menimo, da bo njih uporaba pripomogla prihraniti trud in olajšati domače delo za koristne vojne aktivnosti.

Vprašajte glede—proste instalacije—ugoden popust za izmenjavo.

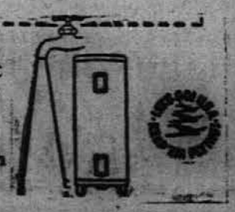

Glede dejstev o postrežbi električnega vodnega grelca

Obiščite svojega trgovca ali pa Commonwealth Edison Company

S prijateljem po svetu

Dober zanimiv list, ki daje pouk, je najboljši človekov prijatelj. Dober list bogati človekovo znanje. Dober zanimiv list dela vam tovarištvo ob dolgih zimskih večerih. Tak list bote imeli, če si naročite družinski mesečnik

NOVI SVET 1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

STANE LETNO SAMO $2.00 — NAROČITE SI GA ŠE DANES!

Listen to

PALANDECH'S RADIO BROADCAST

Featuring a Program of

YUGOSLAV FOLK MUSIC

Every Saturday, 1 to 2 P.M.

STATION *WHIP*

1520 kilocycles (Top of the Dial)

DR. JOHN J. SMETANA

OPTOMETRIST

Pregleduje oči in predpisuje očala

23 LET IZKUŠNJE

1801 So. Ashland Avenue

Tel. Canal 0523

Uradne ure: vsak dan od 9 zjutraj do 8:30 zvečer.